

Checklist afvalpreventie

1. Algemeen

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Is door het bedrijf een intentieverklaring opgesteld om minder afval te produceren?	☐	☐	De intentieverklaring moet door de directie van het bedrijf worden onderschreven.
02	Is in de intentieverklaring een preventiehiërarchie aangegeven?	☐	☐	Preventiemaatregelen aan de bron verdienen de voorkeur boven hergebruik en recycling.
03	Is er een afvalpreventieteam in het bedrijf?	☐	☐	Een afvalpreventieteam onder aanvoering van een enthousiaste deskundige medewerker maakt de invoering van maatregelen op de werkvloer eenvoudiger. Zorg voor een afvaardiging vanuit alle afdelingen van het bedrijf.
04	Zijn in de intentieverklaring meetbare doel- en taakstellingen opgenomen?	☐	☐	De doel- en taakstellingen moeten meetbaar zijn, bijvoorbeeld: er wordt 10% minder afval geproduceerd na 3 jaar.
05	Is er voldoende budget beschikbaar om de noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen?	☐	☐	De lasten komen voor de baten. Om afvalpreventie goed te kunnen doorvoeren, zijn investeringen nodig. Hiervoor moet door de directie voldoende budget beschikbaar zijn gesteld.
06	Heeft het bedrijf een afvalpreventiebeleid ontwikkeld?	☐	☐	Een bedrijfsbeleid garandeert een voortgang van het project gedurende meerdere jaren.
07	Heeft het bedrijf een beleid vastgesteld voor de inkoop van duurzame artikelen?	☐	☐	Duurzame artikelen zijn bijvoorbeeld hervulbare pennen, vulpennen, vulpotloden, milieuvriendelijk geproduceerde kantoorartikelen.
08	Is in dit beleid aangegeven waaraan duurzame artikelen moeten voldoen?	☐	☐	Een checklist kan hiervoor een hulpmiddel zijn.
09	Is in het beleid aangegeven binnen welke tijd de doel- en taakstellingen voor afvalpreventie moeten zijn gehaald?	☐	☐	In een plan van aanpak moeten duidelijke, realistische termijnen voor de uitvoering van de maatregelen zijn opgenomen.
10	Is bekend welke afvalstromen kunnen worden beperkt en in welke mate?	☐	☐	Inventariseer de afvalstromen en bepaal de prioriteiten voor afvalpreventie. Bepaal welke preventiemogelijkheden realistisch zijn.
11	Is bekend bij welke processen de verschillende afvalstromen ontstaan?	☐	☐	Breng in kaart bij welke processen welke afvalstromen ontstaan.
12	Zijn voor de verschillende afdelingen aparte doel- en taakstellingen geformuleerd?	☐	☐	Betrek alle afdelingen bij de uitvoering van het plan door voor iedere afdeling aparte doel- en taakstellingen te formuleren.
13	Zijn alle gegevens van de afvalstromen bekend?	☐	☐	Denk hierbij aan de hoeveelheid, de wijze van inzamelen, de opslag en de afvoer of verwerking.
14	Krijgen de medewerkers voorlichting en onderricht over afvalpreventie?	☐	☐	In de voorlichting komt onder meer aan de orde hoe men afval kan voorkomen en scheiden. Herhaal de voorlichting met enige regelmaat.
15	Worden de medewerkers op de hoogte gehouden van de resultaten van het afvalpreventieplan?	☐	☐	Goede resultaten stimuleren de medewerkers tot nog meer acties en ideeën.
16	Kunnen bepaalde afvalstromen voor andere bedrijven als grondstof dienen?	☐	☐	Let op de wetgeving die van kracht is voor het overdragen van afvalstoffen.
17	Is binnen het bedrijf iemand aangewezen om de uitvoering van de preventiemaatregelen te begeleiden?	☐	☐	
18	Worden de ontwikkelingen rondom afvalpreventie en duurzaam inkopen bijgehouden?	☐	☐	Denk aan het regelmatig lezen van vakbladen en het bezoeken van internetsites over deze onderwerpen.
19	Zijn de afvalcontainers duidelijk	☐	☐	Voorkom dat afvalstoffen in de verkeerde container

	gelabeld?			terechtkomen waardoor een goede verwerking van het afval niet meer mogelijk is.
20	Is er een voorraadbeheersysteem om verlies van grond- en hulpstoffen tegen te gaan?	☐	☐	Een goed voorraadbeheersysteem geeft inzicht in de hoeveelheden grond- en hulpstoffen die nog in het bedrijf aanwezig zijn.
21	Vindt er een evaluatie plaats van het verlies van voorraad waarvan de gebruiksdatum is verstreken?	☐	☐	Een goed inkoop- en voorraadbeheersysteem voorkomt dat te veel wordt ingekocht en dat voorraden te lang ongebruikt blijven.
22	Vindt er een evaluatie plaats van mislukte batches?	☐	☐	Voorkom het mislukken van het productieproces door te leren van de fouten die gemaakt zijn bij eerdere mislukkingen.

2. Catering

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Is de milieubelasting door de catering in het bedrijf bekend?	☐	☐	Breng de milieubelasting van alle cateringlocaties in kaart, waaronder de hoeveelheden en soorten afval die worden geproduceerd.
02	Worden in de restaurants disposables gebruikt?	☐	☐	Het gebruik van duurzame materialen verdient de voorkeur. Denk aan borden, kopjes, glazen, bekers, schotels, bestek, etc.
03	Worden de goederen in bulk ingekocht?	☐	☐	Hiermee wordt de hoeveelheid verpakkingsmateriaal beperkt. Let er wel op dat er niet te veel wordt ingekocht, waardoor de goederen bederven en moeten worden weggegooid.
04	Wordt de juiste hoeveelheid etenswaar bereid?	☐	☐	Voorkom dat er te veel etenswaren worden bereid, waardoor het uiteindelijk moet worden weggegooid.
05	Worden medewerkers gestimuleerd hun eigen bekers, kopjes, borden en bestek mee te nemen naar het restaurant?	☐	☐	Hierbij moet goed worden gelet op de hygiëne. Het bedrijf kan bijvoorbeeld afwasfaciliteiten ter beschikking stellen.
06	Zijn goederen verpakt in recyclebaar materiaal?	☐	☐	Dit verpakkingsmateriaal kan gescheiden worden ingezameld en voor recycling worden aangeboden.
07	Wordt verpakkingsmateriaal door leveranciers weer teruggenomen?	☐	☐	Veel verpakkingsmateriaal kan opnieuw door de leverancier worden gebruikt. Maak hierover afspraken met de leverancier.
08	Worden de volgende afvalstromen gescheiden ingezameld? ☐ papier, karton ☐ kunststof, polystyreen ☐ glas ☐ groente, fruit ☐ frituurvet	☐	☐	De verschillende afvalstromen kunnen voor recycling of verwerking worden aangeboden.

3. Kantoren

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Is met leveranciers van goederen afgesproken om zo weinig mogelijk verpakkingsmaterialen te gebruiken?	☐	☐	Regel met leveranciers de terugname van verpakkingen.
02	Wordt bij kopiëren en printen het papier dubbelzijdig gebruikt?	☐	☐	Dubbelzijdig kopiëren en printen bespaart aanzienlijk in de papierkosten, zowel bij aanschaf als in de afvalfase.
03	Wordt oud papier dat aan één zijde is bedrukt, gebruikt als kladpapier?	☐	☐	
04	Is binnen de organisatie bekend hoeveel papier er wordt gebruikt?	☐	☐	Vergelijk de hoeveelheid gebruikt papier met soortgelijke bedrijven.
05	Worden op documenten die door meerdere personen gelezen moeten worden routepapiertjes gebruikt?	☐	☐	Op deze wijze hoeven van een document geen extra kopieën te worden gemaakt.
06	Worden aankondigingen en	☐	☐	Korte berichten aan medewerkers kunnen via het

	mededelingen via een elektronische nieuwsbrief bekendgemaakt?			computernetwerk worden verspreid om papier te besparen.
07	Wordt de juiste hoeveelheid materialen ingekocht?	☐	☐	Koop niet te veel briefpapier, enveloppen en andere materialen in die bij een verandering van gegevens (adreswijziging, naamwijziging, verandering in huisstijl) moeten worden weggegooid.
08	Zijn in het kantoor alternatieven beschikbaar voor producten met oplosmiddelen?	☐	☐	Oplosmiddelen komen voor in correctievloeistoffen, lijmen, verdunners, etc.
09	Wordt aardewerken servies gebruikt voor eten en drinken?	☐	☐	Beperk het gebruik van disposables.
10	Worden overbodige kantoorartikelen weggegooid?	☐	☐	Geef nog bruikbare, overbodige artikelen aan de medewerkers voor thuisgebruik.
11	Worden adreslijsten geregeld geactualiseerd?	☐	☐	Hiermee wordt voorkomen dat post wordt verzonden aan niet-geïnteresseerden.
12	Krijgt u ongewenste of dubbele post van andere bedrijven?	☐	☐	Laat uw naam van de verzendlijst van de andere bedrijven verwijderen of voorkom het toesturen van meerdere exemplaren.
13	Wordt een elektronisch archiefsysteem gebruikt?	☐	☐	Hierdoor wordt papier bespaard en is minder opslagruimte nodig.
14	Is de inhoud van de prullenbak wel eens gecontroleerd?	☐	☐	Controleer de inhoud van de prullenbakken om te zien of er op de werkvloer voldoende aan afvalscheiding en afvalpreventie wordt gedaan.
15	Zijn met afvalbedrijven afspraken gemaakt over de mogelijkheden om het afval te recyclen?	☐	☐	Ga bij de afvalbedrijven alle recycle mogelijkheden na.
16	Worden de medewerkers gestimuleerd om mee te doen in het afvalscheiding en -preventieprogramma?	☐	☐	Stimuleer de deelname van medewerkers aan het programma, bijvoorbeeld door het geven van voorlichting en onderricht.
17	Zijn voor de verschillende afvalstromen aparte inzamelbakken op de afdelingen aanwezig?	☐	☐	Afvalscheiding werkt alleen als er voldoende inzamel mogelijkheden in de directe omgeving aanwezig zijn.
18	Staan bij de kopieermachines en printers inzamelbakken voor papierafval?	☐	☐	
19	Worden gerecyclede kantoorartikelen ingekocht?	☐	☐	
20	Worden tonercartridges van laserprinters en inktjetprinters aangeboden voor hervulling?	☐	☐	Zoek een leverancier die de lege cartridges terugneemt voor hergebruik.

4. Productiefaciliteiten

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Worden niet-gevaarlijke (grond)stoffen gebruikt?	☐	☐	Vervang, als het productieproces dit toelaat, gevaarlijke (grond)stoffen door niet-gevaarlijke (grond)stoffen.
02	Worden afbreekbare materialen gebruikt?	☐	☐	Vervang persistente materialen door (bio)afbreekbare materialen.
03	Worden de juiste hoeveelheden (grond)stoffen gebruikt?	☐	☐	Gebruik niet meer (grond)stoffen dan nodig is om het product te kunnen produceren.
04	Worden oliën, vetten, oplosmiddelen en schoonmaakmiddelen opgevangen voor hergebruik of recycling?	☐	☐	Voorkom dat bij het opvangen of de opslag vloeistoffen buiten de verpakking komen, waardoor een verontreiniging kan ontstaan.
05	Wordt de apparatuur goed onderhouden?	☐	☐	Hierdoor worden lekkages voorkomen en gaat de apparatuur langer mee.
06	Wordt het productieproces geregeld geëvalueerd?	☐	☐	Bij een efficiënt productieproces gaan weinig grondstoffen verloren en ontstaat weinig afval.
07	Worden machines gebruikt die efficiënt	☐	☐	

	en zuinig werken?			
08	Zijn de medewerkers getraind in het gebruik van de machines?	☐	☐	De medewerkers kunnen afwijkingen in het productieproces herkennen en bijstellen.
09	Worden gelekte en gemorste stoffen verzameld en opnieuw gebruikt?	☐	☐	
10	Worden olieabsorberende matten gebruikt?	☐	☐	De olie kan uit deze matten worden geperst en worden hergebruikt. Olie in absorberende korrels moet als afval worden afgevoerd.
11	Zijn rond opslagtanks randen en overloopbassins geïnstalleerd?	☐	☐	Hiermee wordt ook verontreiniging van de bodem voorkomen.
12	Is op de procesbaden en -tanks controleapparatuur geïnstalleerd waarmee overlopen tijdig kan worden gesignaleerd?	☐	☐	
13	Wordt recyclebaar afval gescheiden ingezameld en opgeslagen van niet-herbruikbaar afval?	☐	☐	
14	Zijn de medewerkers voorgelicht over het scheiden van afval aan de bron?	☐	☐	Scheiding van afval is in een later stadium meestal erg moeilijk.
15	Worden grondstoffen gescheiden van afvalstoffen?	☐	☐	
16	Wordt productieafval hergebruikt in het eigen productieproces?	☐	☐	Pas eventueel de machines aan om het afval opnieuw te kunnen gebruiken.
17	Is de productielijn zo ingericht dat er weinig handelingen met de (grond)stoffen nodig zijn?	☐	☐	Iedere extra handeling met de (grond)stoffen kan bijdragen in een toename van de hoeveelheid afval.

5. Galvanische afdeling, metaalbewerking

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Worden metaalhoudende afvalstromen gescheiden van andere afvalstromen?	☐	☐	
02	Worden procesbaden gefilterd of op een andere wijze schoon gehouden?	☐	☐	Hiermee wordt de gebruikstijd van de baden verlengd.
03	Worden onderdelen, vaten en tanks schoon gehouden om vermenging van stoffen te voorkomen?	☐	☐	Vervuilde grond- en afvalstoffen kunnen niet worden hergebruikt en zijn moeilijker te verwerken.
04	Zijn maatregelen genomen om vloeistof van verwerkte materialen terug te brengen in het procesbad?	☐	☐	Bijvoorbeeld door een verbeterd ontwerp van de rekken, door het gebruiken van perslucht om vloeistof van de onderdelen te blazen of door een langere uitlektijd.
05	Worden metalen uit vloeistoffen teruggewonnen of geconcentreerd?	☐	☐	Metalen als chroom, nikkel en zink kunnen opnieuw worden gebruikt.
06	Kunnen uitgewerkte procesbaden worden geregenereerd?	☐	☐	Hiervoor zijn verschillende technieken beschikbaar, zoals kristallisatie, hyperfiltratie, elektrolyse of het gebruik van een ionenwisselaar.
07	Kan een lagere concentratie metalen in de baden worden gebruikt?	☐	☐	
08	Kan zeswaardig chroom worden vervangen door driewaardig chroom?	☐	☐	Zeswaardig chroom kan kanker veroorzaken.
09	Is voor de meest giftige stoffen gezocht naar alternatieve stoffen of technieken?	☐	☐	Probeer voor het gebruik van zeswaardig chroom of cyanide alternatieve technieken te vinden.
10	Wordt gedemineraliseerd water gebruikt voor het aanmaken van de baden?	☐	☐	Hiermee wordt het ontstaan van metaalzouten zo veel mogelijk voorkomen, waardoor de baden langer gebruikt kunnen worden.
11	Worden spoelwaterstromen gescheiden?	☐	☐	Hierdoor kunnen metalen gemakkelijker worden teruggewonnen.
12	Worden dubbele spoelbaden gebruikt?	☐	☐	Het eerste spoelbad wordt uitgevoerd als spaarspoelbad, waarin zich een beperkte hoeveelheid

				spoelwater bevindt. Hier wordt de ergste verontreiniging afgespoeld. Water uit dit spoelbad wordt als gevaarlijk afval afgevoerd.
13	Worden tegenstroomtechnieken gebruikt om te spoelen?	☐	☐	Hierbij wordt eerder gebruikt spoelmiddel bij de voorbehandeling gebruikt en schoon spoelmiddel bij de hoofdbehandeling.
14	Worden vernevel- of sproeispoelsystemen gebruikt?	☐	☐	Hierbij ontstaat minder afval.
15	Zijn de doorstroomspoelbaden voorzien van een stromingscontrolesysteem en/of een tijd klok?	☐	☐	Voorkom dat te veel water wordt gebruikt bij het spoelen of dat het spoelen onnodig lang doorgaat.
16	Wordt de geleidbaarheid van het spoelwater continu gemeten?	☐	☐	Hiermee kan de hoeveelheid metaal in het spoelwater worden bepaald.
17	Worden voor het spoelen wervelbaden gebruikt?	☐	☐	Door het gebruik van een water-luchtmengsel in de wervelbaden is minder water nodig voor het spoelen.
18	Worden metalen uit het spoelwater teruggewonnen?	☐	☐	Hierdoor kan het water meerdere keren worden gebruikt om te spoelen.
19	Wordt spoelwater geconcentreerd en hergebruikt in de procesbaden?	☐	☐	
20	Wordt voor het spoelen gedemineraliseerd water gebruikt?	☐	☐	Hiermee worden metaalzouten (sludges) voorkomen.

6. Schoonmaak

Nr.	Vraag	Ja	Nee	Toelichting
01	Worden de schoonmaakinstallaties gebruikt volgens de instructies van de leverancier?	☐	☐	Hiermee worden verspilling en het onnodig ontstaan van afvalstoffen voorkomen.
02	Vindt geregeld een evaluatie plaats van de noodzaak en de efficiëntie van het schoonmaken?	☐	☐	De schoonmaak moet op de juiste wijze en op het juiste tijdstip worden gedaan. Voorkom dat de schoonmaak een routineproces wordt.
03	Is bekend welke afvalstromen er bij de schoonmaak ontstaan?	☐	☐	Zorg voor een actueel overzicht van alle afvalstromen.
04	Is bekend hoeveel er van elke afvalstroom ontstaat?	☐	☐	
05	Wordt het afval op de juiste wijze ingezameld?	☐	☐	Denk aan afvalscheiding, juiste opslag.
06	Worden er afvalstoffen door het riool gespoeld?	☐	☐	Schadelijke (afval)stoffen moeten worden ingezameld en verwerkt.
07	Is bekend welke schoonmaakmiddelen in het bedrijf worden gebruikt?	☐	☐	Gebruik schoonmaakmiddelen die het milieu het minst belasten, zoals schoonmaakproducten met een Ecolabel.
08	Wordt onderlinge verontreiniging van oplosmiddelen voorkomen?	☐	☐	Hierdoor worden de oplosmiddelen ongeschikt voor hergebruik.
09	Wordt verontreiniging van oplosmiddelen met water voorkomen?	☐	☐	Hierdoor wordt werking van de oplosmiddelen minder.
10	Worden oplosmiddelen teruggewonnen?	☐	☐	Oplosmiddelen kunnen worden teruggewonnen door destillatie of met behulp van membraanscheidingstechnieken.
11	Wordt het aantal gebruikte soorten oplosmiddelen beperkt?	☐	☐	Hierdoor zijn er minder voorraden en ontstaan er minder afvalstromen. Verwerking en recycling van de afvalstromen worden eenvoudiger als er minder verschillende oplosmiddelen in zitten.
12	Is onderzocht of er schoonmaakmiddelen op waterbasis kunnen worden gebruikt?	☐	☐	De verwerking van afvalstoffen op waterbasis is eenvoudiger en goedkoper. Schoonmaakmiddelen op waterbasis zijn ook veiliger voor de gebruikers.
13	Worden schoonmaakmiddelen zonder halogenen gebruikt?	☐	☐	Halogenen zijn bijvoorbeeld chloor, broom, jodium en fluor. Halogenen vormen een risico voor gezondheid en zijn, ook bij verwerking, schadelijk voor het

				milieu.
14	Is er voor de verschillende afdelingen in het bedrijf een standaardprocedure opgesteld voor de schoonmaak?	☐	☐	Neem de procedure door met de afdelingshoofden en de milieucoördinator.
15	Wordt bij de schoonmaak gebruik gemaakt van doekjes van microvezels?	☐	☐	Doekjes van microvezels besparen op het gebruik van schoonmaakmiddel en water.
16	Worden vuilniszakken en containers maximaal gevuld?	☐	☐	
17	Worden de gebruikte schoonmaakmiddelen geregeld geëvalueerd?	☐	☐	Er verschijnen geregeld nieuwe milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen op de markt.
18	Is het schoonmaakpersoneel voldoende geïnstrueerd?	☐	☐	Verzorg regelmatig voorlichting en onderricht voor het schoonmaakpersoneel over milieuvriendelijk schoonmaken, afvalinzameling en -preventie en de schoonmaakprocedures.